



# **Euroopa integratsioon ja Euroopa Liidu laienemine**

**- Õppejuhend -**

## Sisukord

<b>1</b>	<b>Sissejuhatus.....</b>	<b>3</b>
<b>2</b>	<b>1. tunnikava. ELi senine ajalugu.....</b>	<b>5</b>
<b>3</b>	<b>2. tunnikava. Teadmiste omandamine ELiga ühineda soovivate riikide kohta.....</b>	<b>8</b>
<b>4</b>	<b>3. tunnikava. Kuidas toimub laienemine?.....</b>	<b>13</b>
<b>5</b>	<b>Täiendav õppematerjal.....</b>	<b>17</b>
<b>6</b>	<b>Õiged vastused.....</b>	<b>19</b>
<b>7</b>	<b>Lisamaterjal – 10–12aastased õpilased.....</b>	<b>21</b>
<b>8</b>	<b>Lisamaterjal – 13–15aastased õpilased.....</b>	<b>28</b>

# 1 Sissejuhatus

Euroopa Komisjon on loonud õppemängu „Avastusretk läbi Euroopa Liidu“, millega ärgitatakse õpilasi täiendama oma teadmisi Euroopa Liidu, selle praeguste liikmesriikide ja liiduga ühineda soovivate riikide (niinimetatud kandidaatriikide ja potentsiaalsete kandidaatriikide, st Albaania, Bosnia ja Hertsegoviina, endise Jugoslaavia Makedoonia vabariigi, Kosovo\*, Montenegro, Serbia ja Türgi) kohta. Mäng hõlmab eri teemasid, sealhulgas ajalugu, geograafiat ja kultuuri, samuti üldisi fakte Euroopa Liidu kohta ning selle kohta, kuidas käib laienemisprotsess (st kuidas saavad riikidest ELi liikmed).

Teadmised Euroopa Liidu ajaloost, selle laienemisest alates 1950. aastatel toimunud lõimumisest kuni tänapäevani ning liiduga tulevikus ühineda soovivatest riikidest aitavad õpilastel mõista olukorra tausta ning seda, et Euroopa Liit on aja jooksul muutunud mitte üksnes geograafiliselt, vaid ka majanduslikult ja poliitiliselt.

## **Mida tähendab Euroopa Liidu laienemine ja miks on see teema minu õpilastele oluline?**

Euroopa Liidu mõte on algusest peale olnud rahu ja stabiilsuse hoidmine Euroopas. See eesmärk on aja jooksul veennud üha rohkemaid riike ühinema liidu kuue asutajaliikmega. Praegu on Euroopa Liidus 28 liikmesriiki. Liidu ukSED on avatud ka teistele Euroopa riikidele, mis soovivad sellega ühineda ning edendada rahu, demokraatiat, stabiilsust ja heaolu.

Olenemata sellest, millises Euroopa Liidu riigis õpilased elavad, on nad kõik eurooplased, mis tähendab, et neil on ühised väärtused, ajalugu ja kultuur. Nad on, nagu ütleb ka Euroopa Liidu juhtlause, „ühinenud mitmekesisuses“.

## **Mida see õppejuhend sisaldab?**

Õppejuhend kuulub õppemängu „Avastusretk läbi Euroopa Liidu“ juurde ning selle eesmärk on anda taustteavet õpetajatele, kes soovivad mängu kasutada ja keskenduda õppetöös Euroopa Liidu laienemisega seotud teemadele, pakkudes nende teemade kohta lisateavet 10–15aastastele noortele sobival tasemel.

---

\* Kõnealune määratlus ei piira Kosovo staatust käsitlevaid seisukohti ning on kooskõlas ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooniga 1244/1999 ja Rahvusvahelise Kohtu arvamusega Kosovo iseseisvusdeklaratsiooni kohta.

See materjal sisaldab kolme tunnikava koos ideedega selle kohta, kuidas suunata õpilasi süvenema Euroopa integratsiooni ja Euroopa Liidu (EL) laienemise küsimusse põhjalikult ning kaasahaaravalt. Nendes tundides õpetatakse lapsi edukalt orienteeruma ELi senises ajaloos, tutvustatakse õpilastele riike, mis soovivad liiduga tulevikus ühineda, ning selgitatakse üksikasjalikult ja arusaadavalt liidu laienemispoliitikat, sealhulgas liikmeks saamise kriteeriume ja ühinemise korda.

Igas tunnikavas pakutakse välja mitmekülgseid tegevusi koos selge ja kergesti kättesaadava materjaliga, mida saab kohandada igale klassile sobivaks. Multimeedia ja visuaalsed elemendid, sealhulgas õppemäng, aitavad muuta materjali sisu eri vanuse ja võimetega rühmadele vastuvõetavamaks ning eesmärk on ärgitada õpilasi täiendama oma teadmisi ELi riikide ja institutsioonide kohta neid kaasahaaravamal moel. Materjali sisu kordavate arutelude pidamine õpperühmas ja klassis võimaldab õpilastel uurida ning võrrelda oma vaatenurki läbivaadatud teemadele. Samuti aitab see õpetajal hinnata kasutatud tegevuse ja materjali tõhusust.

See materjal sisaldab ohtralt lisateavet, sealhulgas loenguteemasid õpetajatele koos põhjaliku taustinfoga, mis võimaldab täiendada õpilastele vahetult kättesaadavat materjali sisu. Koos põhiõppekavaga pakutakse välja tegevusi ja mõtteid kodutöökst ning soovitatakse viise, kuidas tegeleda teemadega kaasahaaravalt, loovalt ja julgelt.

## 2 1. tunnikava. ELi senine ajalugu

### Teema

ELi 28 praegust liikmesriiki ja mitu laienemisvoor, mille tulemusena on tekkinud tänapäeva Euroopa Liit

### Keskne aine

Ajalugu

### Õpiesmärgid

Tunni lõpuks

- on õpilased saanud ülevaate ELi 28 liikmesriigist;
- mõistavad õpilased, et praegused ELi liikmed said liidu liikmeks sellega ühinemise tulemusena, ning teavad kõikide ühinemisvoorude toimumise aega ja seda, mis riike need hõlmasid;
- mõistavad õpilased, et tänapäeva Euroopa Liit on kujunenud aja jooksul ja et see areng jätkub.

### Ülesannete liigid

Viktoriin, paaride leidmine, arutelu

### Ettevalmistus ja materjal

- ✓ Töölehe „ELi senine ajalugu“ koopiad (üks igale õpilasele)
- ✓ ELi praeguste liikmesriikide ja laienemisperikonna kaart (vt lisamaterjal)
- ✓ „Avastusretk läbi Euroopa Liidu“, õppemäng ELi laienemise kohta

---

### 1. samm. Sissejuhatav viktoriin 8 minutit

Jagage õpilased 3–5 liikmest koosnevateks rühmadeks. Laske õpilastel kahe minuti jooksul nimetada võimalikult palju ELi liikmesriike. Kirjutage tulemused tahvlile, märkides sellele üksnes õiged vastused. Võidab meeskond, kes saab 28-le kõige lähedasema tulemuse. Vanemate õpilasarühmade puhul võtke ELi mittekuuluvate riikide eest punkte maha.

#### *Õiged vastused*

Austria, Belgia, Bulgaaria, Eesti, Hispaania, Horvaatia, Iirimaa, Itaalia, Kreeka, Küpros, Leedu, Luksemburg, Läti, Madalmaad, Malta, Poola, Portugal, Prantsusmaa, Rootsi, Rumeenia, Saksamaa, Slovakkia, Sloveenia, Soome, Taani, Tšehhi Vabariik, Ungari ja Ühendkuningriik



## Loenguteema: EUROOPA LIIDU TIHEDAM INTEGRATSIOON JA LAIENEMINE

ELi ajalugu näitab, et liidu laienemise ja selle tihedama integratsiooni vahel ei ole vastuolu. Liit on teinud mõlemat. Euroopa Liit loodi pärast Teist maailmasõda, kui Euroopa riigid võtsid kohustuse mitte kunagi lasta sellistel dramaatilistel konfliktidel uuesti tekkida. Selleks tuli esimese sammuna soodustada majanduskoostööd. Mõeldi, et omavahel tihedat koostööd tegevad riigid väldivad konflikte suurema tõenäosusega. Majanduskoostöö projekt käivitati 1951. aastal, kui kuus riiki asutasid Euroopa Söe- ja Teraseühenduse. Hiljem, 1957. aastal lõid nad ka Euroopa Majandusühenduse ja Euroopa Aatomienergiaühenduse. Need riigid olid: Belgia, Itaalia, Luksemburg, Madalmaad, Prantsusmaa ja Saksamaa.

Pärast seda on ELiga ühinenud veel 22 riiki, sealhulgas 2004. aasta ajaloolise laienemise käigus, mis tähistas Euroopa taasühinemist pärast kümnenditepikkust lõhestatust.

Aja jooksul on liikmesriigid otsustanud laiendada koostööd lisaks majandusele ka teistesse valdkondadesse, sealhulgas poliitikasse. Nii oleme hakanud tänapäeval rääkima Euroopa Liidust (EL).

Aastate jooksul on EL loonud ühtse turu ja Schengeni ala passita reisimiseks, kehtestanud euro ning töötanud välja uue majanduse juhtimise mudeli ja hulga teisi poliitilisi põhimõtteid, näiteks põllumajanduse, keskkonnakaitse ja kliimamuutuste, sisejulgeoleku ja tugevama välispoliitika valdkondades.

## **2. samm. ELi liikmesriikide paigutamine õigesse laienemisvooru (st aastasse, mil riik ühines ELiga) 10 minutit**

Õpilased töötavad samades 3–5 liikmest koosnevates rühmades. Iga õpilane saab töölehe „ELi senine ajalugu”<sup>1</sup>. Õpilased teevad koostööd ja tähistavad iga riigi või riikide rühma kaardil vastava värviga ning seejärel mõtlevad, mis aastal iga riikide rühm ELiga ühines. Iga värv vastab ELiga samal aastal ühinenud riikide rühmale.

- ⇒ Kui tunnis keskendutakse geograafiale, paluge õpilastel pärast samal aastal ELiga ühinenud riikide rühmade kindlakstegemist märkida kaardile riikide nimed. Vanemate õpilasarühmade puhul võib lisada ka pealinnad.

## **3. samm. Teadmiste kontroll 5 minutit**

Kuvage ELi kaart, millel on liikmesriikide nimed ja kuupäevad, millal nad liiduga ühinesid. Paluge õpilastel kontrollida oma töölehti ja teha vajalikud parandused. Võrrelge tulemusi, et näha, milliste riikidega olid õpilased vähem/rohkem tuttavad.

## **4. samm. Arutelu 5 minutit**

Ärgitage kogu klassi õpilasi arutlema kaartide üle.

Näidisküsimused aruteluks

- *Kui te vaatate Euroopa Liidu kaarti, siis kas sellel on midagi, mis teid üllatab? Kui on, siis miks?*
- *Kas sellel on riike, mille kohta te ei teadnud, et nad on ELi liikmed?*
- *Kas sellel on riike, mida te arvasite olevat ELi liikmed, kuid mis seda ei ole?*

- ⇒ Pange tähele, et viimase küsimuse eesmärk on suurendada teadlikkust ja panna õpilasi mõtlema riikidele, mis soovivad saada ELi liikmeks. Õpetaja saab jagada rohkem teavet riikide kohta, mis soovivad tulevikus ELiga ühineda.

## **5. samm. Mäng 12 minutit**

Jagage õpilaste vahel ära liikmesriigid ja riigid, mis soovivad tulevikus ELiga ühineda (kandidaatriigid ja potentsiaalsed kandidaatriigid). Paluge igal õpilasel mängu kas klassis või kodus kodutööna mängida. Õpilased peaksid märkima üles kõige huvitavama või üllatavama fakti, mille nad mängu mängides teada said.

## **6. samm. Kokkuvõte 5 minutit**

Käige klassiruumis ringi ja paluge igal õpilasel avaldada kõige huvitavam või üllatavam fakt, mille ta mängust teada sai.

*Lisavõimalus.* Õpetajad võivad paluda õpilastel võtta tähelepanu alla mingi konkreetne mängu fakt, mis tundus neile huvitav, näiteks mõni kultuuriline tõik või eriline roog. Seejärel

---

<sup>1</sup> Vt lisamaterjal.

võivad õpilased selle asjaolu kohta lisateavet otsida ja valmistada kogu klassi jaoks ette lühiettekande.



## 3 2. tunnikava. Teadmiste omandamine ELiga ühineda soovivate riikide kohta

### Teema

Teadmiste omandamine tulevikus ELiga ühineda soovivate riikide, st kandidaatriikide ja potentsiaalsete kandidaatriikide kohta

### Keskne aine

Geograafia/ühiskonnateadused

### Õpieesmärgid

Tunni lõpuks

- teavad õpilased, millised riigid on ELi liikmeks saamise kandidaatriigid või potentsiaalsed kandidaatriigid;
- on õpilased omandanud teadmisi nt nende riikide keskkonna, majanduse ja kultuuri kohta.

### Ülesannete liigid

Arutelu, uurimine, ettekanded

### Ettevalmistus ja materjal

- ✓ Fotokomplektid kandidaatriikidest ja potentsiaalsetest kandidaatriikidest (näitus „Nii sarnane, nii erinev, nii euroopalik“)
  - ✓ A3 formaadis paberilehed õpilastele vastuste ettevalmistamiseks
  - ✓ Tööleht „ELiga tulevikus ühineda soovivate riikide tähistamine“ (üks koopia igale õpilasele)
  - ✓ Tööleht „Leia fakte“ (üks koopia igale õpilasele)
  - ✓ „Avastusretk läbi Euroopa Liidu“, õppemäng ELi laienemise kohta
-



**Loenguteema: kuidas toimub laienemine ja kes langetab sellekohase otsuse?**

## **ELi LAIENEMINE JA SELLE PEAMISED PÕHIMÕTTED**

### **Euroopa Liidu laienemine**

**ELi laienemispoliitika on investering Euroopa rahusse, julgeolekusse ja stabiilsusse. Selle abil suurendatakse majanduslikke ja kaubandusvõimalusi, mis toob kasu nii ELile kui ka tulevastele liikmesriikidele. Väljavaatel saada ELi liikmeks on asjaomaste riikide jaoks tugev ümberkujundusi soodustav mõju, mis toob kaasa positiivseid demokraatlikke, poliitilisi, majanduslikke ja ühiskondlikke muutusi.**

Kõige viimased laienemised Kesk- ja Ida-Euroopasse on loonud uutest ning vanadest liikmesriikidest pärit ELi kodanike, äriühingute, investorite, tarbijate ja õpilaste jaoks palju uusi võimalusi. Suurenenud on kaubavahetus ja investeringud. ELi ühtne turg on maailma suurim, hõlmates 500 miljonit kodanikku ja luues 23 % maailma SKPst.

Laienemine on range, kuid õiglane protsess, mis rajaneb kindlaksmääratud kriteeriumidel ja minevikus saadud õppetundidel. Igat ELiga ühineda soovivat riiki hinnatakse eraldi, et oleks võimalik pakkuda välja stiimulid kaugemaleulatuvate reformide läbiviimiseks. See tähendab, et iga riik liigub ELiga ühinemise poole kiirusega, millega ta ise täidab vastavad tingimused ja ELi normid. Otseteed ja lihtsad lahendused ei ole lubatud, kuna pikema aja jooksul ei oleks neist kasu ei ühineda soovivatel riikidel ega ka ELil. Põhilised valdkonnad, mida hinnatakse ja toetatakse, et veenduda, kas ELiga ühineda soovivad riigid on end hästi ette valmistanud, on **õigusriigi põhimõte, põhiõigused, demokraatlike institutsioonide tugevdamine ning majandusareng ja konkurentsivõime**. See näitab, kui tähtsaks peab EL oma alusväärtusi ja üldisi prioriteete.

Arvestades minevikus saadud kogemusi, **on ühinemisprotsess tänapäeval palju rangem ja ulatuslikum ning selle raames keskendutakse esmajoones alljärgnevatele põhiküsimustele.**

⇒ **Õigusriigi põhimõte.** Riigid peavad kohe ühinemisprotsessi alguses võtma käsile sellised küsimused nagu kohtureform ning organiseeritud kuritegevuse ja korrupsiooniga võitlemine. Nad peavad näitama konkreetseid ja

⇒ **Majanduse juhtimine.** ELi liikmeks saamine ei tähenda üksnes ELi eeskirjade ja nõuete järgimist. See hõlmab ka riigi majanduse viimist liikmesuseks sobivale tasemele. Ainult siis suudab riik kasutada ära kõik liidu liikmeks saamisega kaasnevad hüved, andes samal ajal oma panuse ELi majanduse kasvu ja heaolusse.

**1. samm. Fotodest lähtuv arutelu 15 minutit**

Jagage õpilased seitsmesse rühma. Iga rühm saab komplekti ühes kindlaksmääramata riigis tehtud fotosid näituselt „Nii sarnane, nii erinev, nii euroopalik“ ja A3 formaadis paberilehe oma mõtete ülesmärkimiseks. Neil palutakse neid pilte vaadata. Mida nad märkavad ja millised on nende muljed? Õpilastel palutakse need A3 formaadis paberilehele üles märkida. Nad võivad ka arvata, millises riigis on pildid tehtud (nad ei tea ette, et tunnis keskendutakse ELiga tulevikus ühineda soovivatele riikidele). Andke neile selleks viis minutit aega.

Kui iga rühm on oma muljed kokku kogunud, võivad nad oma mõtteid kogu klassiga arutada.

Arutelu lihtsustamiseks kasutage alljärgnevat küsimusi.

- *Mida te kõige esimesena tähele panite?*
- *Mis mulje teile nende piltide põhjal sellest riigist jääb?*
- *Milline teie arvates võiks olla pildil kujutatud koht?*
- *Kas see meenutab teile mõnda paika, kus te olete olnud?*

Õpilased arutavad neid küsimusi rühmades, seejärel näitavad oma pilte kogu klassile ja esitlevad enda muljeid. Pärast seda koguge kõik pildid tahvlile. Kirjutage tahvli serva alljärgnevad riikide nimed.

- *Albaania*
- *Bosnia ja Hertsegoviina*
- *Endine Jugoslaavia Makedoonia vabariik*
- *Kosovo*
- *Montenegro*
- *Serbia*
- *Türgi*

Arvake kogu klassiga, millises riigis on iga fotokomplekt tehtud. Kirjutage riigi nimi vastava fotokomplekti alla.

- ⇒ Pärast seda ülesannet võib õpetaja näidata videot „Euroopa varjatud aarded“ („Hidden Treasures of Europe“). Pärast video vaatamist võib õpetaja küsida õpilastelt, milline sõnum videol õpilaste arvates oli. Kas neid üllatas videos miski? Mida nad arvavad videos esitatud küsimuse ja vastuse vormist? Seejärel saab õpetaja anda rohkem teavet riikide kohta, mis soovivad tulevikus ELiga ühineda.

## **2. samm. ELiga tulevikus ühineda soovivate riikide tähistamine 10 minutit**

Igale rühmale antakse koopia töölehest „ELiga tulevikus ühineda soovivate riikide tähistamine“. Andke rühmadele viis minutit kõikide riikide tähistamiseks. Võtke kaart kogu klassiga läbi ja vaadake, kas mõni rühm tähistas kõik riigid õigesti.

## **3. samm. ELiga tulevikus ühineda soovivate riikide uurimine 15 minutit**

Õpilased mängivad mängu riigiga, mis neile määrati fotoülesandes. Mängu saab mängida kodus või oma rühmades kooli arvutitega, olenevalt ajast ja olemasolevatest vahenditest. Mängu mängides teevad õpilased uute teadmiste kohta märkmeid, kasutades töölehte „Leia fakte“.

NB! Mõnele töölehel olevale küsimusele vastamiseks on õpilastel vaja juurdepääsu internetile. Need küsimused on alljärgnevad.

- *Mis on selle riigi pealinn?*
- *Mis on selle riigi põhilised eksporditavad ja imporditavad kaubad?*
- *Mis on selle riigi ametlik vääring?*
- *Millised riigid on selle riigi peamised kaubanduspartnerid?*
- *Mis on selle riigi põhilised majandustegevusharud?*

⇒ *Lisavõimalus*, kui on aega. Valitakse kaks rühma, kes tutvustavad uut infot klassile tehtavas lühiettekandes.

#### **4. samm. Arutelu kogu klassiga 5 minutit**

Esitage klassile alljärgnevad küsimused.

- *Kas te leiate sarnasusi Lääne-Balkani riikide ja Türgi ning oma kodumaa vahel?*
- *Aga erinevusi?*
- *Kas te leiate sarnasusi/erinevusi Lääne-Balkani riikide ja Türgi ning (teiste) ELi liikmesriikide vahel?*

## 4 3. tunnikava. Kuidas toimub laienemine?

### Teema

Euroopa Liiduga ühinemise kriteeriumid ja sammud

### Keskne aine

Ühiskonnateadus/ajalugu

### Õpieesmärgid

Tunni lõpuks

- teavad õpilased, milliseid kriteeriume peab täitma ELiga ühineda sooviv riik selleks, et saada ELi liikmesriigiks;
- mõistavad õpilased, milliseid ametlikke etappe peavad riigid läbima selleks, et saada ELi liikmesriigiks.

### Ülesannete liigid

Ajurünnak, arutelu klassiga, lünkade täitmise ülesanne, järjestamine

### Ettevalmistus ja materjal

- ✓ Tööleht „ELiga ühinemise kriteeriumid“ (üks koopia igale õpilasele)
- ✓ Kaardikomplektid „ELiga ühinemise protsess“ (kaardid lõikab välja õpetaja tunniks ettevalmistamise käigus)
- ✓ Õppemäng ELi laienemise kohta

---

### 1. samm. Mäng 5 minutit

Klass jaotatakse rühmadeks ning iga rühm tutvub mängu mängides ühe kandidaatriigi / potentsiaalse kandidaatriigiga (lastel palutakse mängida mängu konkreetse riigiga kas klassiruumis või kodus enne tunni toimumist). Igal rühmal palutakse valida oma riigi kohta üks huvitav fakt ja esitleda seda klassile.

⇒ *Lisavõimalus, kui klass on täitnud teise tunnikava.*

### Ülevaatus 5 minutit

Paluge uuesti moodustada eelmises tunnis loodud rühmad ja tuletada oma riigi kohta meelde võimalikult palju fakte. Võidab rühm, kellel on kõige rohkem fakte.

## 2. samm. Mis on ELiga ühinemise kriteeriumid? 5 minutit

Mõelge kogu klassiga, millised võiksid olla ELiga ühinemise kriteeriumid. Koguge õpilaste arvamused tahvlile. Õpilased võivad taustinfona kasutada oma teadmisi teiste rahvusvaheliste organisatsioonidega ühinemise kohta.

## 3. samm. ELi kriteeriumid, sissejuhatus 15 minutit

Paluge õpilastel töötada iseseisvalt ja täita lõigud lisatud töölehel „ELiga ühinemise kriteeriumid“. Seejärel paluge neil leida igale lõigule sobivaim pealkiri. Kui õpilased on lõpetanud, vaadake õiged vastused kogu klassiga üle.



### Loenguteema: LIIKMEKS SAAMISE TINGIMUSED

Euroopa Liidu lepingus on sätestatud, et iga Euroopa riik võib esitada liikmeks saamise avalduse, kui ta austab liidu demokraatlikke väärtusi ja on võtnud kohustuse neid edendada.

Esimese sammuna peab riik täitma ühinemise kriteeriumid. Suurem osa neist määratleti 1993. aastal Kopenhaagenis toimunud Euroopa Ülemkogu kohtumisel ja seetõttu nimetatakse neid Kopenhaageni kriteeriumideks ehk ühinemiskriteeriumideks. Need on põhilised tingimused, mida kõik kandidaatriigid peavad täitma, et saada liidu liikmeks. Need on:

- poliitilised kriteeriumid: stabiilsed institutsioonid, millega tagatakse demokraatia, õigusriigi põhimõte, inimõiguste ning vähemuste austamine ja kaitse;
- majanduskriteeriumid: toimiv turumajandus ning võime tulla toime ELi konkurentsivõime ja turujõududega;
- haldus- ja institutsioonilise suutlikkuse kriteeriumid: võime võtta ja tõhusalt täita liikmesusega kaasnevat kohustusi, sealhulgas järgida poliitilise, majandus- ja rahaliidu eesmärke.

## 4. samm. Ootuste ja tegelikkuse võrdlemine 10 minutit

Kirjutage Kopenhaageni kriteeriumid tahvlile. Seejärel arutage klassiga alljärgnevat küsimusi.

- *Miks on teie arvates need kriteeriumid valitud?*
- *Kuidas need kajastavad ELi väärtusi?*

Mõelge viie minuti jooksul ELile välja juhtlause. Küsige mõnelt õpilaselt nende ettepanekuid. Seejärel teatage klassile ELi tegelik juhtlause: „Ühinenud mitmekesisuses“. Arutage klassiga, miks see juhtlause ELile sobib (või miks see ei sobi).

Lisateave juhtlause kohta Juhtlause sümboliseerib seda, kuidas eurooplased on ühinenud ELiks, et töötada rahu ja heaolu nimel, ning kuidas samal ajal kontinendi paljud erinevad kultuurid, traditsioonid ja keeled rikastavad nende elu. Lisateavet vt [https://europa.eu/european-union/about-eu/symbols/motto\\_et](https://europa.eu/european-union/about-eu/symbols/motto_et)

### **5. samm. Teadmiste omandamine selle kohta, milliseid etappe on vaja läbida, et saada ELi liikmeks 10 minutit**

Jagage õpilased rühmadesse (4–6 õpilast rühmas) ja andke igale rühmale pakk segatud kaarte, millele on kantud ELiga ühinemise etapid. Selgitage õpilastele, et nad peavad ühiselt kaardid õigesse järjekorda panema.

Andke õpilastele selleks viis kuni kümme minutit aega, seejärel kontrollige järjekorda kogu klassiga.

#### *Vastused*

1. Riik esitab nõukogule avalduse, milles väljendab soovi saada liidu liikmeks.
2. Euroopa Komisjon esitab avalduse kohta oma arvamuse.
3. Liikmesriikide valitsused peavad üksmeelselt otsustama, kas nad nõustuvad taotlejariigi kandidaadi staatusega.
4. Kui teatud tingimused on täidetud, avatakse ühinemisläbirääkimised, kuid seda üksnes kõikide liikmesriikide nõusolekul.
5. Riik peab rakendama ELi õigusakte ja eeskirju. Kõik ELi liikmesriigid peavad olema ühel meelel selles, et riik on täitnud kõik vajalikud nõuded.
6. Kui kõik läbirääkimised on lõpetatud, peab Euroopa Komisjon esitama arvamuse selle kohta, kas riik on valmis saama liikmesriigiks.
7. Liikmesriigid peavad ühehäälselt otsustama, kas lõpetada ühinemisprotsess ja sõlmida ühinemisleping. Kõik olemasolevad liikmesriigid ja uus liikmesriik allkirjastavad ühinemislepingu. Ka Euroopa Parlament peab andma oma nõusoleku.
8. Alles pärast seda, kui kõik olemasolevad liikmesriigid on ühinemislepingu ametlikult heaks kiitnud, saab riik ELi liikmeks.





## Loenguteema: PRAEGUNE LAIENEMISE TEGEVUSKAVA – KUIDAS JA MIKS?

**Laienemispoliitika on praegu ikka veel muutuste taganttõukaja ning kindlustab stabiilsust Kagu-Euroopa riikides, mis püüdlevad ELi liikmesuse poole.** ELi tõmme ja mõju aitab neil riikidel viia ellu demokraatlikke ja majandusreforme, parandada õigusriigi põhimõtte järgimist ning luua sidemeid oma naabritega.

**ELi vahetus ümbruses stabiilsust ja koostööd edendades toimib laienemisprotsess liidu ja selle kodanike huvides.** Laienemine loob majanduskasvule ja investeringutele soodsa keskkonna. See aitab võidelda organiseeritud kuritegevuse ja korrupsiooniga ning tugevdada kohtusüsteemi, julgeolekut ja põhiõigusi.

Laienemispoliitika põhineb rangete, kuid õiglaste tingimuste täitmisel ja iga riiki koheldakse vastavalt selle riigi tehtud edusammudele. See tähendab, et iga riik liigub ELiga ühinemise poole kiirusega, millega ta ise täidab vastavad tingimused ja ELi normid. Otseteed ja lihtsad lahendused ei ole lubatud, kuna pikema aja jooksul ei oleks neist kasu ei ühineda soovivatel riikidel ega ka ELil.

Arvestades minevikus saadud kogemusi, **on ühinemisprotsess tänapäeval palju rangem ja ulatuslikum ning selle raames keskendutakse esmajoones järgmistele põhiküsimustele:**

- ⇒ **õigusriigi põhimõte**
- ⇒ **majanduse juhtimine**
- ⇒ **demokraatlikud institutsioonid**
- ⇒ **põhiõigused**
- ⇒ **heanaaberlikud suhted ja piirkondlik koostöö**

Laienemist tuleb näha protsessina, mille raames toetatakse reforme ja põhjalikke muutusi, mis on vajalikud ELi liikmesusega kaasnevate kohustuste täitmiseks. Sellised muutused nõuavad paratamatult aega. Seetõttu on veelgi olulisem taas üheselt kinnitada ELiga tulevikus ühineda soovivate riikide väljavaadet saada liidu liikmeks.

Laienemine saab olla ELi ja partnerriikide jaoks kasulik ainult siis, kui tehakse tõelisi ning jätkusuutlikke reforme. Sel moel valmistavad riigid end ELiga ühinemiseks põhjalikult ette ning on võimelised saama kasu ja võtma kohustusi, mis tulenevad ELi liikmesusest.

## 5 Täiendav õppematerjal

**Siin on veel mõni kasulik veebisait ja allikas, mida saab tundides kasutada.**

- Lisateave ELi liikmesriikide kohta:  
[https://europa.eu/european-union/about-eu/countries\\_et](https://europa.eu/european-union/about-eu/countries_et)
- Lisateave laienemispoliitika ja laienemises osalevate riikide kohta:  
<http://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement>
- 12 lugu Euroopa Liidust:  
<http://bookshop.europa.eu/et/12-lugu-euroopa-liidust-pbNA0213714/>
- Video „Euroopa varjatud aarded“ („Hidden Treasures of Europe“):  
[https://www.youtube.com/watch?v=R\\_jRjPI9iRQ](https://www.youtube.com/watch?v=R_jRjPI9iRQ)
- Animeeritud videod ELi laienemisprotsessi ja peamiste reformitavate valdkondade kohta:
  - [Euroopa Liidu laienemine – kuidas see toimub?](#)
  - [Euroopa Liidu laienemine – õigusriigi tagamine](#)
  - [Euroopa Liidu laienemine – avaliku halduse reform](#)
- Lühidokumentaalfilmid, milles näidatakse inimesi ELiga ühineda soovivatest riikidest ja Euroopa integratsiooni eksperte ELi liikmesriikidest:

Kandidaatriikide ja potentsiaalsete kandidaatriikide esindajad:

- **Albaania** – ooperilaulja Ermonela Jaho: <https://vimeo.com/114858479>
- **Bosnia ja Hertsegoviina** – laulja Amira Medunjanin: <https://vimeo.com/114858480>
- **Endine Jugoslaavia Makedoonia vabariik** – moelooja Nikola Eftimov: <https://vimeo.com/114858481>
- **Kosovo** – olümpiasportlane judoka Majlinda Kelmendi: <https://vimeo.com/95106035>
- **Montenegro** – teatridirektor Janko Ljumovic: <https://vimeo.com/114858481>
- **Serbia** – noor ettevõtja Miloš Milisavljević: <https://vimeo.com/95094253>
- **Türgi** – ettevõtja Umit Boyner: <https://vimeo.com/95105063>

Euroopa integratsiooni eksperdid ELi liikmesriikidest:

- professor Jacques Rupnik, Prantsusmaa: <https://vimeo.com/92930204>
  - Olaf Boehnke, Saksamaa: <https://vimeo.com/114858483>
  - professor Helen Wallace, Ühendkuningriik: <https://vimeo.com/92931157>
- Fotod riikidest, mis soovivad tulevikus ELiga ühineda:  
[http://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/news\\_corner/multimedia-library/photo-galleries/index\\_en.htm](http://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/news_corner/multimedia-library/photo-galleries/index_en.htm)



## 6 Õiged vastused

### 1. tunnikava. ELi senine ajalugu

Vastused

Rühm A	Austria, Rootsi, Soome	<b>1995</b>
Rühm B	Belgia, Itaalia, Luksemburg, Madalmaad, Prantsusmaa ja Saksamaa	<b>1957</b>
Rühm C	Bulgaaria, Rumeenia	<b>2007</b>
Rühm D	Horvaatia	<b>2013</b>
Rühm E	Eesti, Küpros, Leedu, Läti, Malta, Poola, Slovakkia, Sloveenia, Tšehhi Vabariik, Ungari	<b>2004</b>
Rühm F	Iirimaa, Taani, Ühendkuningriik	<b>1973</b>
Rühm G	Kreeka	<b>1981</b>
Rühm H	Hispaania, Portugal	<b>1986</b>

### 2. tunnikava. Teadmiste omandamine ELiga ühineda soovivate riikide kohta

Vastused

1. Bosnia ja Hertsegoviina 2. Serbia 3. Montenegro 4. Kosovo 5. Albaania 6. endine Jugoslaavia Makedoonia vabariik 7. Türgi

### 3. tunnikava. Kuidas toimub laienemine?

Vastused

ELi laienemispoliitika on investering Euroopa rahusse, julgeolekusse ja stabiilsusse. Selle abil suurendatakse majanduslikke ja kaubandusvõimalusi, mis toob kasu nii ELile kui ka liidu liikmeks saada soovivatele riikidele.

Põhilised valdkonnad, mida hinnatakse, et veenduda, kas ELiga ühineda soovivad riigid on end hästi ette valmistanud, on alljärgnevad: õigusriigi põhimõte, põhiõigused, demokraatlike institutsioonide tugevdamine ning majandusareng ja konkurentsivõime. See näitab, kui tähtsaks peab EL oma alusväärtusi ja üldisi prioriteete.

⇒ Õigusriigi põhimõte. Riigid peavad kohe ühinemisprotsessi alguses võtma käsile sellised küsimused nagu kohtureform ning organiseeritud kuritegevuse ja

korrupsiooniga võitlemine. Nad peavad näitama konkreetseid ja jätkusuutlikke tulemusi.

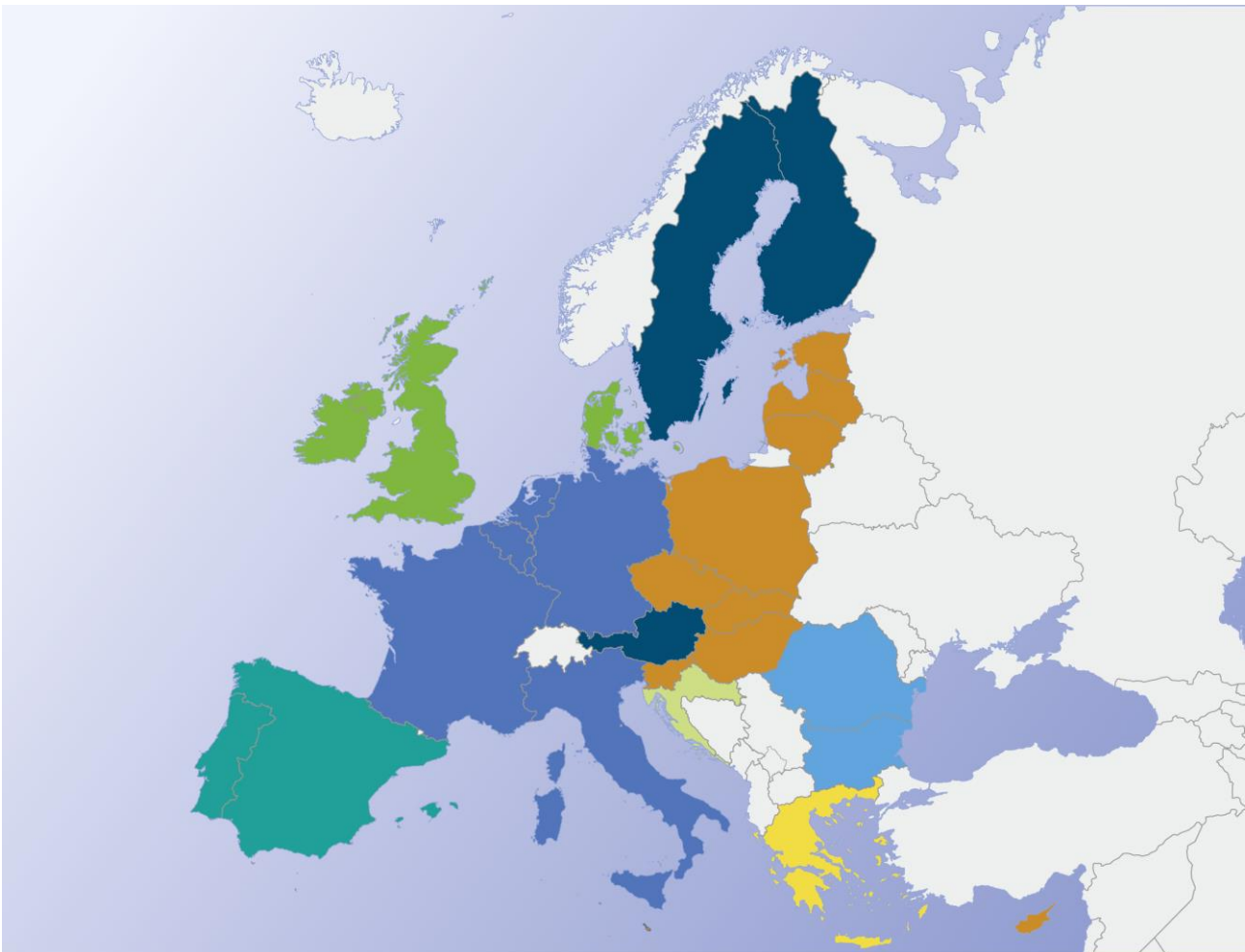
- ⇒ Majanduse juhtimine. ELi liikmeks saamine ei tähenda üksnes ELi eeskirjade ja nõuete järgimist. See hõlmab ka riigi majanduse viimist ELiga ühinemiseks piisavale tasemele, olemaks kindel, et riik suudab lõigata kasu kõikidest ELi liikmeks saamisega kaasnevatest hüvedest, andes samal ajal oma panuse ELi majanduse kasvu ja heaolusse.
- ⇒ Demokraatlikke institutsioone tuleb veelgi tugevdada, näiteks parema parlamentaarse kontrolli ja avaliku halduse reformide kaudu. Avaliku halduse kvaliteet mõjutab otseselt valitsemissektori suutlikkust pakkuda tõhusaid avalikke teenuseid, ennetada korrupsiooni ja võidelda sellega ning soodustada konkurentsivõimet ja majanduskasvu. Koos hästi toimiva avaliku haldusega on oluline anda suurem roll ka kodanikuühiskonnale.
- ⇒ Põhiõigused on ELi väärtuste hulgas kesksel kohal. ELiga ühineda soovivad riigid peavad tagama, et põhiõigusi, eriti sõnavabadust ja vähemuste hulka kuuluvate isikute, sealhulgas romade õigusi järgitakse täielikult. Haavatavaid rühmi tuleb kaitsta diskrimineerimise, sealhulgas seksuaalsel sättumusel põhineva diskrimineerimise eest.
- ⇒ Piirkondlik koostöö ja heanaaberlikud suhted moodustavad olulise osa stabiliseerimis- ja assotsieerimisprotsessist, mille käigus liiguvad Lääne-Balkani riigid ELi liikmesuse suunas. See aitab lahendada piirkonnas ühiseid probleeme, milleks on näiteks energiapuudus, saastus, transpordi infrastruktuur ja võitlus organiseeritud kuritegevusega.

## **7 Lisamaterjal – 10–12aastased õpilased**

## 1. tunnikava, tööleht „ELi senine ajalugu“

Tähista alloleval kaardil iga riikide rühm õige tähega.

Rühm	Riigid	Ühinemisaasta
<b>A</b>	Austria, Rootsi, Soome	
<b>B</b>	Belgia, Itaalia, Luksemburg, Madalmaad, Prantsusmaa ja Saksamaa	
<b>C</b>	Bulgaaria, Rumeenia	
<b>D</b>	Horvaatia	
<b>E</b>	Eesti, Küpros, Leedu, Läti, Malta, Poola, Slovakkia, Sloveenia, Tšehhi Vabariik, Ungari	
<b>F</b>	Iirimaa, Taani, Ühendkuningriik	
<b>G</b>	Kreeka	
<b>H</b>	Hispaania, Portugal	



Eespool toodud riigid ühinesid ELiga alljärgnevatel aastatel:  
1957, 1973, 1981, 1986, 1995, 2004, 2007, 2013

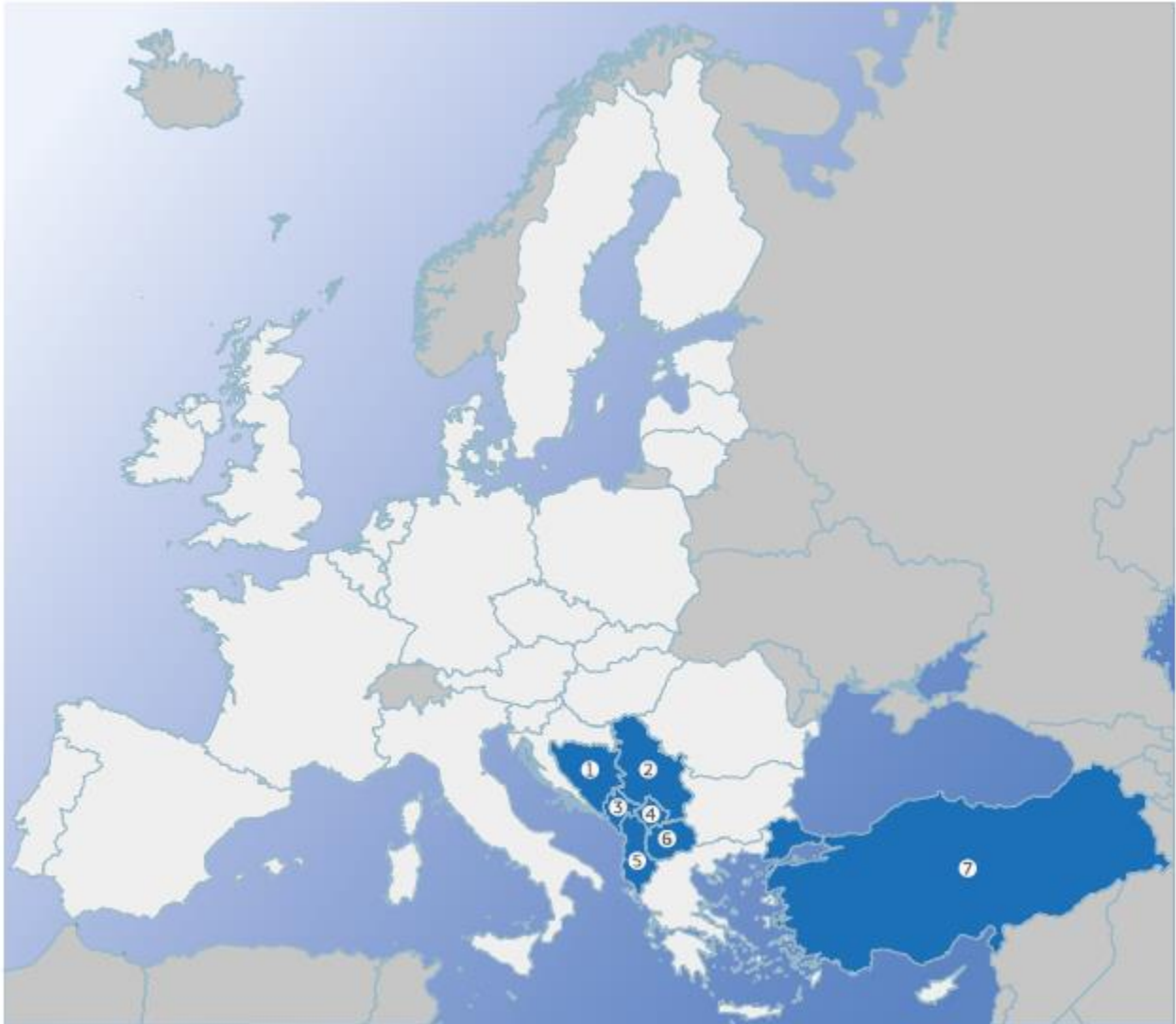
*Juhised.* Arutage koos kaaslastega, mis aastal teie arvates võis iga riik liiduga ühineda, ja märkige oma vastus tabelisse.



## **2. tunnikava, 1. tööleht**

### **„ELiga tulevikus ühineda soovivate riikide tähistamine“**

*Juhised.* Kas oskate õigesti tähistada kõik ELiga ühineda soovivad riigid? Kui teil jääb aega üle, vaadake, kui palju praeguseid ELi liikmesriike (märgitud valgega) oskate õigesti tähistada.



1 \_\_\_\_\_

2 \_\_\_\_\_

3 \_\_\_\_\_

4 \_\_\_\_\_

5 \_\_\_\_\_

6 \_\_\_\_\_

7 \_\_\_\_\_

## **2. tunnikava, 2. tööleht „Leia fakte“**

*Juhised.* Teil paluti võtta ette avastusretk. Kas te oskate välja selgitada mõne olulise asjaolu teile määratud riigi kohta?

Oma vastuste illustreerimiseks võite kasutada pilte.

Riigi nimi

1. Mis on selle riigi pealinn?
2. Kui suur on selle riigi rahvaarv?
3. Mis on selles riigis käibel olev ametlik vääring?
4. Nimetage mõni selle riigi olulisem geograafiline objekt (mäestik, jõgi, veekogu).
5. Nimetage üks sellest riigist pärit kuulus isik. Millega ta kuulsaks sai?
6. Milline roog või millised road on selles riigis populaarsed?
7. Millised metsloomad on selles riigis levinud?

### 3. tunnikava, tööleht „ELiga ühinemise kriteeriumid“

*Juhised.* Pange alljärgnevad sõnad õigetesse lünkadesse.

põhiõigused, rahu, õigusriigi põhimõte, julgeolek, stabiilsus, demokraatlikud institutsioonid, majanduse kasv ja heaolu, korrupsioon, majandusareng, õigusriigi põhimõte, majandus, põhiõigused, demokraatlikud institutsioonid, sõnavabadus, kodanikuühiskond

ELi laienemispoliitika on investering Euroopa \_\_\_\_\_, \_\_\_\_\_ ja \_\_\_\_\_. Selle abil suurendatakse majanduslikke ja kaubandusvõimalusi, mis toob kasu nii ELile kui ka liidu liikmeks saada soovivatele riikidele.

Põhilised valdkonnad, mida hinnatakse, et veenduda, kas ELiga ühineda soovivad riigid on end hästi ette valmistanud, on alljärgnevad: \_\_\_\_\_, \_\_\_\_\_, \_\_\_\_\_ tugevdamine ning \_\_\_\_\_ ja konkurentsivõime. See näitab, kui tähtsaks peab EL oma alusväärtusi ja üldisi prioriteete.

⇒ \_\_\_\_\_. Riigid peavad kohe ühinemisprotsessi alguses võtma käsile sellised küsimused nagu kohtureform ning organiseeritud kuritegevuse ja \_\_\_\_\_ võitlemine. Nad peavad näitama konkreetseid ja jätkusuutlikke tulemusi.

⇒ \_\_\_\_\_juhtimine. ELi liikmeks saamine ei tähenda üksnes ELi normide ja nõuete järgimist. See hõlmab ka riigi majanduse viimist ELiga ühinemiseks piisavale tasemele, olemaks kindel, et riik suudab lõigata kasu kõikidest ELi liikmeks saamisega kaasnevatest hüvedest, andes samal ajal oma panuse ELi \_\_\_\_\_.

⇒ \_\_\_\_\_ tuleb veelgi tugevdada, näiteks parema parlamentaarse kontrolli ja avaliku halduse reformide kaudu. Avaliku halduse kvaliteet mõjutab otseselt valitsemissektori suutlikkust pakkuda tõhusaid avalikke teenuseid, ennetada korrupsiooni ja võidelda sellega ning soodustada konkurentsivõimet ja majanduskasvu. Koos hästi toimiva avaliku haldusega on oluline anda suurem roll ka \_\_\_\_\_.

⇒ \_\_\_\_\_ on ELi väärtuste hulgas kesksel kohal. ELiga ühineda soovivad riigid peavad tagama, et põhiõigusi, eriti \_\_\_\_\_ja vähemuste hulka kuuluvate isikute, sealhulgas romade õigusi järgitakse täielikult. Haavatavaid rühmi tuleb kaitsta diskrimineerimise, sealhulgas seksuaalsel sättumusel põhineva diskrimineerimise eest.

### 3. tunnikava. Õppevahend „ELiga ühinemise protsess“



Iga kaart tähistab erinevat etappi ELiga ühinemise protsessis. Pange need õigesse järjekorda.

<p>Liikmesriikide valitsused peavad üksmeelselt otsustama, kas nad nõustuvad taotlejariigi kandidaadi staatusega. Kui teatud tingimused on täidetud, avatakse ühinemisläbirääkimised, kuid seda üksnes kõikide liikmesriikide nõusolekul.</p>	<p>Liikmesriigid peavad ühehäälselt otsustama, kas lõpetada ühinemisprotsess ja sõlmida ühinemisleping. Kõik olemasolevad liikmesriigid ja uus liikmesriik allkirjastavad ühinemislepingu. Ka Euroopa Parlament peab andma oma nõusoleku. Alles pärast seda, kui kõik olemasolevad liikmesriigid on ühinemislepingu ametlikult heaks kiitnud, saab riik ELi liikmeks.</p>
<p>Riik peab rakendama ELi õigusakte ja norme. Kõik ELi liikmesriigid peavad olema ühel meelel selles, et riik on täitnud kõik vajalikud nõuded. Kui kõik läbirääkimised on lõpetatud, peab Euroopa Komisjon esitama arvamuse selle kohta, kas riik on valmis saama liikmesriigiks.</p>	<p>Riik esitab nõukogule avalduse, milles väljendab soovi saada liidu liikmeks. Seejärel esitab Euroopa Komisjon avalduse kohta oma arvamuse.</p>

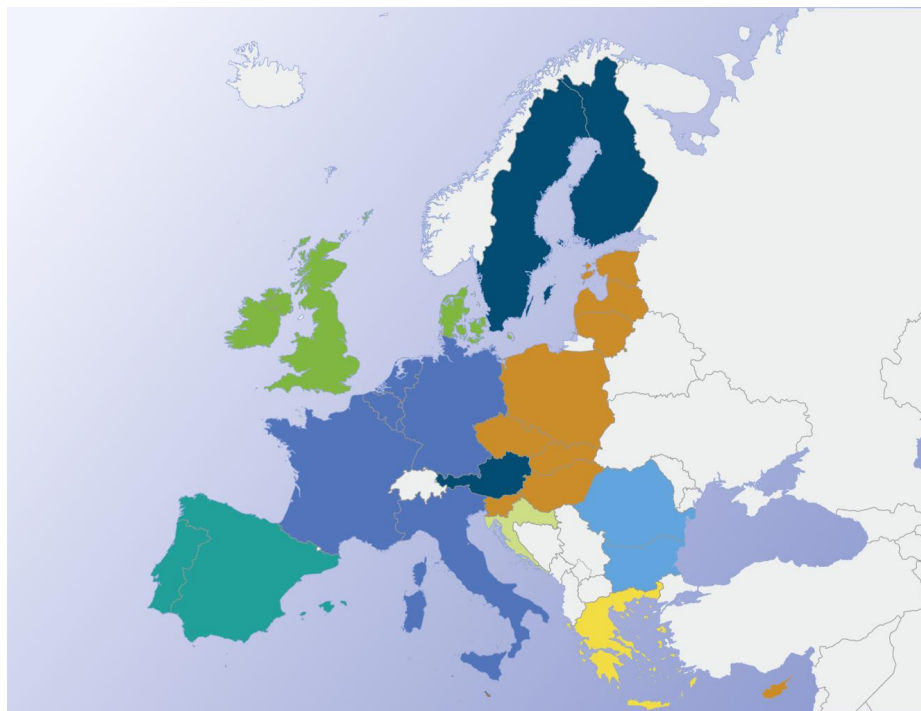
## **8 Lisamaterjal – 13–15aastased õpilased**

## **1. tunnikava, tööleht „ELi senine ajalugu“**

Euroopa Liit on 28 Euroopa riigi ainulaadne majanduslik ja poliitiline partnerlus. See sai alguse 1951. aastal, kui kuus asutajariiki käivitasid majanduskoostöö projekti nimega Euroopa Sõe- ja Terasühendus. Pärast seda on toimunud seitse laienemisvoorut, mille tulemusena on liiduga ühinenud veel 22 riiki.

### **ELi liikmesriigid on:**

Austria, Belgia, Bulgaaria, Eesti, Hispaania, Horvaatia, Iirimaa, Itaalia, Kreeka, Küpros, Leedu, Luksemburg, Läti, Madalmaad, Malta, Poola, Portugal, Prantsusmaa, Rootsi, Rumeenia, Saksamaa, Slovakkia, Sloveenia, Soome, Taani, Tšehhi Vabariik, Ungari ja Ühendkuningriik.



Need riigid on ühinenud ELiga eri aastatel, mõni on ühinenud üksinda, mõni samal ajal koos teiste riikidega:

1957, 1973, 1981, 1986, 1995, 2004, 2007, 2013

*Juhised.* Kas oskate rühmitada need riigid ELiga ühinemise aastate järgi? Abiks kasutage eespool toodud kaarti. Arutage koos kaaslastega, mis aastal teie arvates võis iga riikide rühm liiduga ühineda, ja märkige oma vastus tabelisse.

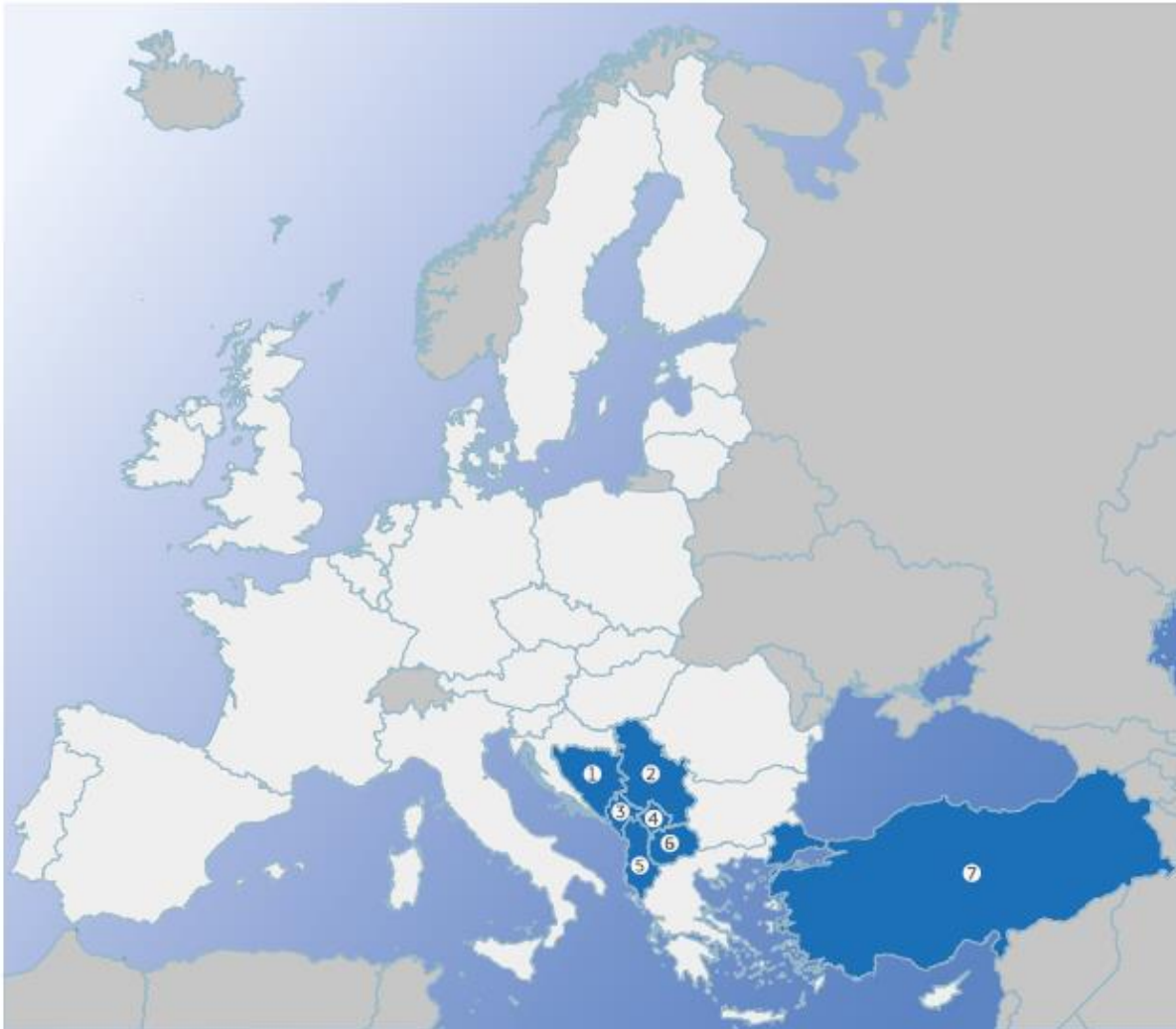
<b>Rühm</b>	<b>Riigid selles rühmas</b>	<b>Ühinemisaasta</b>
<b>A</b>		
<b>B</b>		
<b>C</b>		
<b>D</b>		
<b>E</b>		
<b>F</b>		
<b>G</b>		
<b>H</b>		

## **2. tunnikava, 1. tööleht**

### **„ELiga tulevikus ühineda soovivate riikide tähistamine“**

Albaania, Bosnia ja Hertsegoviina, endisel Jugoslaavia Makedoonia vabariigil, Kosovol, Montenegrol, Serbial ja Türgil on väljavaade saada liidu liikmeks. Seda on kinnitanud ELi liikmesriigid ja see tähendab, et need riigid võivad liiduga ühineda, kui nad täidavad vajalikud tingimused. Nad on ühinemisprotsessi erinevates etappides.

*Juhised.* Kas oskate õigesti tähistada kõik kandidaatriigid ja potentsiaalsed kandidaatriigid? Kui teil jääb aega üle, vaadake ka, kui palju praeguseid ELi liikmesriike oskate õigesti tähistada.



1 \_\_\_\_\_

2 \_\_\_\_\_

3 \_\_\_\_\_



4 \_\_\_\_\_

5 \_\_\_\_\_

6 \_\_\_\_\_

7 \_\_\_\_\_

## **2. tunnikava, 2. tööleht „Leia fakte“**

*Juhised.* Kas te oskate välja selgitada mõne olulise asjaolu teile määratud riigi kohta?

Riigi nimi

1. Mis on selle riigi pealinn?
2. Kui suur on selle riigi rahvaarv?
3. Milliste teiste riikidega see riik piirneb?
4. Nimetage mõni selle riigi olulisem geograafiline objekt (mäestik, jõgi, veekogu).
5. Nimetage üks sellest riigist pärit kuulus isik. Millega ta kuulsaks sai?
6. Milline roog või millised road on selles riigis populaarsed?
7. Mis on selle riigi põhilised väljaveetavad ja sissetoodavad kaubad?
8. Mis on selle riigi ametlik vääring?
9. Millised riigid on selle riigi peamised kaubanduspartnerid?
10. Mis on selle riigi põhilised majandustegevusharud?

### 3. tunnikava, tööleht „ELiga ühinemise kriteeriumid“

*Juhised.* Täitke lüngad sobivate sõnadega.

ELi laienemispoliitika on investering Euroopa \_\_\_\_\_, \_\_\_\_\_ ja \_\_\_\_\_. Selle abil suurendatakse majanduslikke ja kaubandusvõimalusi, mis toob kasu nii ELile kui ka liidu liikmeks saada soovivatele riikidele.

Põhilised valdkonnad, mida hinnatakse, et veenduda, kas ELiga ühineda soovivad riigid on end hästi ette valmistanud, on alljärgnevad: \_\_\_\_\_, \_\_\_\_\_ tugevdamine ning \_\_\_\_\_ ja konkurentsivõime. See näitab, kui tähtsaks peab EL oma alusväärtusi ning üldisi prioriteete.

⇒ \_\_\_\_\_. Riigid peavad kohe ühinemisprotsessi alguses võtma käsile sellised küsimused nagu kohtureform ning organiseeritud kuritegevuse ja \_\_\_\_\_ võitlemine. Nad peavad näitama konkreetseid ja jätkusuutlikke tulemusi.

⇒ \_\_\_\_\_juhtimine. ELi liikmeks saamine ei tähenda üksnes ELi normide ja nõuete järgimist. See hõlmab ka riigi majanduse viimist ELiga ühinemiseks piisavale tasemele, olemaks kindel, et riik suudab lõigata kasu kõikidest ELi liikmeks saamisega kaasnevatest hüvedest, andes samal ajal oma panuse ELi \_\_\_\_\_.

⇒ \_\_\_\_\_ tuleb veelgi tugevdada, näiteks parema parlamentaarse kontrolli ja avaliku halduse reformide kaudu. Avaliku halduse kvaliteet mõjutab otseselt valitsemissektori suutlikkust pakkuda tõhusaid avalikke teenuseid, ennetada korrupsiooni ja võidelda sellega ning soodustada konkurentsivõimet ja majanduskasvu. Koos hästi toimiva avaliku haldusega on oluline anda suurem roll ka \_\_\_\_\_.

⇒ \_\_\_\_\_ on ELi väärtuste hulgas kesksel kohal. ELiga ühineda soovivad riigid peavad tagama, et põhiõigusi, eriti \_\_\_\_\_ ja vähemuste hulka kuuluvate isikute, sealhulgas romade õigusi järgitakse täielikult. Haavatavaid rühmi tuleb kaitsta diskrimineerimise, sealhulgas seksuaalsel sättumusel põhineva diskrimineerimise eest.

### **3. tunnikava. Õppevahend „ELiga ühinemise protsess“**

Iga kaart tähistab erinevat etappi ELiga ühinemise protsessis. Pange need õigesse järjekorda.



Riik esitab nõukogule avalduse, milles väljendab soovi saada liidu liikmeks.



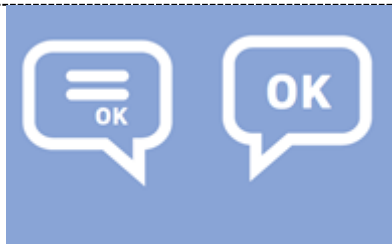
Kui teatud tingimused on täidetud, avatakse ühinemisläbirääkimised, kuid seda taas üksnes kõikide liikmesriikide nõusolekul.



Selle alusel peavad liikmesriikide valitsused üksmeelselt otsustama, kas nad nõustuvad taotlejariigile kandidaadi staatuse andmisega.



Alles pärast seda, kui kõik olemasolevad liikmesriigid on ühinemislepingu ametlikult heaks kiitnud, saab riik ELi liikmeks.



Kui läbirääkimised on lõpetatud kõikides valdkondades, peab Euroopa Komisjon esitama arvamuse selle kohta, kas riik on valmis saama liikmesriigiks.



Euroopa Komisjon, mis jälgib põhjalikult kandidaatriike või potentsiaalseid kandidaatriike, esitab avalduse kohta oma arvamuse.



Soovitustest lähtuvalt peavad liikmesriigid üksmeelselt otsustama, kas protsess lõpetada ja allkirjastada asjaomase riigiga ühinemisleping. Nii olemasolevad liikmesriigid kui ka uus liikmesriik allkirjastavad ühinemislepingu. Ka Euroopa Parlament peab andma oma nõusoleku.



Riik peab nüüd tegema tööd, et ELi õigusakte ja norme rakendada. Kõik ELi liikmesriigid peavad olema ühel meelel selles, et riik on täitnud kõik vajalikud nõuded ja kehtestanud ELi normid.